

7. Коберник О.М. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід. Навчальний посібник / За заг. ред. О.М.Коберника, В.К.Сидоренка. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 216 с.

8. Терещук А.І. Методика організації проектної діяльності старшокласників з технологій : метод. посіб. для вчителів, навч. прогр., варіат. модулі / А.І. Терещук, С.М. Дятленко. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 128 с.

У статті досліджуються проблема використання сучасних інформаційних джерел та інформаційно-комунікаційних технологій в проектно-технологічній діяльності учнів старших класів. Визначаються і аналізуються основні форми і методи передачі інформації за допомогою новітніх засобів та пристроїв зв'язку, які служать покращенню ефективності навчального процесу та розвитку творчих здібностей учнів.

Ключові слова: проектно-технологічна діяльність, інформаційно-комунікаційні технології, навчальна діяльність, проектна технологія, комп'ютерні технології.

В статье исследуются проблема использования современных информационных источников и информационно-коммуникационных технологий в проектно-технологической деятельности учащихся старших классов. Определяются и анализируются основные формы и методы передачи информации с помощью новейших средств и устройств связи, которые служат улучшению эффективности стремительного процесса и развития творческих способностей учащихся.

Ключевые слова: проектно-технологическая деятельность, информационно-коммуникационные технологии, учебная деятельность, проектная технология, компьютерные технологии.

This article investigates the problem of using modern information and sources of information and communication technologies in design and technology activities high school students. Identifies and analyzes the basic forms and methods of transmitting information using the latest tools and communication devices, which are rapidly improving the efficiency of the process and the development of creative abilities of students.

Keywords: design and technological activities, information and communication technologies, training, design technology, computer technology.

УДК 373.6

Н.В. Василенко
м. Вінниця, Україна

ТЕХНОЛОГІЯ ПОРТФОЛІО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Постановка проблеми. В умовах розбудови освіти в Україні надзвичайно актуальною є проблема формування соціокомунікативної компетентності учнів старших класів профільної школи, що зумовлено пошуком оптимальних шляхів підготовки їх до самостійного життя. За таких умов визначення наукових засад розвитку соціокомунікативної компетентності шляхом технології портфоліо є актуальною проблемою. Соціокомунікативна компетентність у такому розумінні визначає готовність і здатність керівника як професіонала до управлінської комунікації з персоналом своєї школи, до діалогу з учнями та їхніми батьками, до взаємодії з представниками громадських організацій, які функціонують в освітньому профільному середовищі ЗНЗ. В умовах профільно-компетентнісної школи завданням керівника є створення колективного творчого портфоліо педагога.

Аналіз попередніх досліджень. Неоднозначне тлумачення використання технології «портфоліо» педагогами - «досьє успіхів», «портфоліо педагога», «методична папка», «педагогічний портфель», «методична скарбничка педагога» нашою думкою, що технологія «портфоліо» є новою технологією управління освітою в умовах інформаційного суспільства. Практика та досвід свідчать, що професійна соціокомунікативна компетентність педагогів визначає ступінь знань, умінь фахівця у своїй галузі, його здатність вести постійну роботу з оновлення змісту освіти, удосконалення навчальної й виховної роботи в навчальному середовищі профільного загальноосвітнього навчального закладу (ПЗНЗ) та формувати вміння учнів, їх соціальної і комунікативної компетентностей [2; 7].

Більш того, науковці стверджують, що становлення соціокомунікативної компетентності педагога неможливе поза формуванням її як фахівця-професіонала. Конкурентоспроможність

педагога в умовах освітніх інноваційних змін залежить від його здатності опанувати новими технологіями, адаптуватися до умов, які змінюються, тому важливим є використання технології «портфоліо педагога», особливо для вчителів, які атестуються [2].

Погоджуємось з думкою авторів, що технологія «портфоліо» розглядається як необхідна умова інтелектуального, творчого й морального розвитку особистості. Ми розглядаємо професійну соціокомунікативну компетентність педагога як «досье успіхів», у якому відображається все радісне, цікаве й гідне з того, що відбувається в житті вчителя. Таким «досье успіхів» повинне стати портфоліо педагога в майбутньому, керівник ПЗНЗ має використати його для іміджу закладу освіти [6].

Різні аспекти проблеми портфоліо професійної соціокомунікативної компетентності педагогів привертали увагу багатьох дослідників. За Є. Могильовкіним «Портфоліо» – технологія планування професійної кар'єри педагогів, основний зміст «Портфоліо» — показати все, на що ти здатний, створити «стимул зростання» [7].

Є. Баликіна виділяє три основні характеристики портфоліо педагогів:

1) основний зміст портфоліо – дати можливість кожному показати все, на що він здатний, продемонструвати найбільш сильні сторони, максимально розкрити творчий потенціал;

2) розвиток навиків аналізу діяльності, самоорганізації, самоконтролю, самооцінки, а також позитивного ставлення до критики своєї діяльності;

3) самоусвідомлення і самовідчуття своїх результатів, розуміння їх динаміки [1].

Згідно з сучасними словниками, портфоліо - це повна збірка власних досягнень, своєрідне досье. Портфоліо дозволяє керівнику ПЗНЗ враховувати результати, здобуті вчителем у різноманітних видах діяльності: навчальній, виховній, творчій, методичній, дослідницькій в умовах профільного навчання. Технологія портфоліо – це організація оцінки фахівцем професійних успіхів, труднощів, а також шляхів їх подолання, функції якого - накопичувальна, моделююча, стимулююча [2].

Функції портфоліо можна сформулювати і ширше: діагностична - фіксує зміни і ріст профмайстерності за певний проміжок часу; мотиваційна – заохочує до ефективної роботи; змістова – розкриває весь спектр виконуваних робіт; розвивальна - забезпечує безперервність процесу зростання; цілепокладальна – підтримує мету самовдосконалення; рейтингова – демонструє діапазон професійних компетентностей учасників навчально-виховного процесу ПЗНЗ [7].

І. Галковська поділяє портфоліо на види: за метою (портфоліо – власність, портфоліо – звіт) і за змістом (портфоліо досягнень, проблемно-орієнтоване портфоліо, тематичне портфоліо, презентаційне портфоліо, комплексне портфоліо). Інші автори пропонують таку класифікацію портфоліо: портфоліо розвитку, навчальне планування, портфоліо готовності, показове портфоліо, портфоліо працевлаштування, портфоліо для вступу до ВНЗ, портфоліо документів, портфоліо процесу [1].

Актуальність проблеми зумовлена тим, що, в умовах реформування вітчизняної освіти та приєднання до Болонської системи, компетентнісний підхід в освіті та вихованні, технологія портфоліо у ЗНЗ, в тому числі і профільної школи набуває неабиякого значення [2, с.11].

Актуальність проблеми, її недостатня теоретична розробленість, потреби практики профільної школи обумовили вибір нами теми даної статті.

Мета статті – дослідити сутність, зміст і структуру технології портфоліо як засобу розвитку соціокомунікативної компетентності педагогів, що забезпечують ефективність її формування у старших учнів в умовах профільної школи.

Виклад основного матеріалу. Теоретичний аналіз наукових джерел засвідчив, що існують нові форми портфоліо: електронне портфоліо; паспорт компетенцій і кваліфікацій; Європейський мовний портфоліо (єдиний європейський зразок, прийнятий Радою Європи). Портфоліо вчителя, на думку Пітера Зелдіна, автора книги «The Teaching Portfolio», є черговим етапом у розвитку професії, у свій час до портфоліо ввійшли найкращі досягнення дизайнерів, фотографів, архітекторів, модельєрів та ін. Виникла гостра необхідність, у зв'язку

з тим, що вимоги до якості освіти постійно підвищуються, у створенні педагогічного портфоліо. З одного боку, портфоліо вчителя потрібно керівництву школи для моніторингу ефективності роботи вчителя, для його атестації, з іншого боку – вчителю для його самопостереження, самооцінки і самозростання.

Портфоліо – це опис у фактах педагогічних якостей і досягнень педагога, який включає спектр документів, що формують уявлення про специфіку підходу і рівень професійної ефективності вчителя [7, с.20].

Створення і поширення портфоліо має певні завдання, основними з яких є:

- прослідкувати еволюцію професійної педагогічної діяльності конкретного вчителя;
- систематизувати навчальні матеріали і напрацювання;
- продемонструвати свої власні досягнення колегам;
- запропонувати спосіб організації, проведення та демонстрацію результатів, того чи іншого навчального курсу;
- допомагати розширенню науково-методичного діапазону закладу.

Такий феномен як «розкрутка» учителів у США пояснюється ефективністю ідей портфоліо як візитівки педагога. Нині більше 1000 американських шкіл і вузів активно використовують портфоліо як показник самостійності вчителя. Підтвердженням цього є коротка історія ідеї портфоліо в освіті.

Портфоліо (англ. portfolio) — перелік (коротке портфоліо) або збірка (широке портфоліо) виконаних робіт та напрацювань певної особи (компанії). Портфоліо в перекладі з італійської - «папка з документами», «папка фахівця». З французької porter – формувати, нести, folio – листок, сторінка. Портфоліо може бути як на папері, так і в електронному вигляді. Електронне портфоліо, в свою чергу, може зберігатись локально (бути доступним лише визначеному колу людей) та глобально (бути доступним для всього світу — для користувачів Інтернету). Глобально доступне портфоліо інакше називається веб-портфоліо. Термін «портфоліо» прийшов в педагогіку з мистецької галузі в 19 ст., в Італії так називали альбом з фотографіями, а в епоху Ренесансу художники й архітектори привозили з собою «портфоліо», коли претендували на вакантне місце в академії мистецтв або на участь у будівельному проєкті. За допомогою зібраних у портфоліо документів можна було сформулювати думку про якість роботи, оцінити професійний рівень претендентів [5].

Портфоліо також є технологією автентичного оцінювання професійної діяльності педагогів керівниками ПЗНЗ. Це індивідуальний, персонально підібраний пакет матеріалів, які з одного боку, демонструють результат роботи, а з іншого - містять інформацію, яка характеризує способи аналізу і планування своєї діяльності, в тому числі й участь у профільному навчанні учнів. Автентичне оцінювання – це форма оцінки особистісних досягнень і освітніх результатів; «справжня оцінка» або «оцінка реальних досягнень». Вимоги та правила щодо оформлення портфоліо, як варіант вміщено у додатку 1 [2; 7].

Одна з сучасних інформаційних технологій, яка покликана допомогти керівнику ПЗНЗ щодо розвитку професійної соціокомунікативної компетентності вчителя в умовах безперервної освіти – це електронне професійне портфоліо. Переваги електронного портфоліо: сучасність; оперативність (можливість швидко вносити необхідні зміни); функціональність (можливість надати дані великій кількості експертів, колег тощо); ефективність; ергономічність; відкритість і прозорість для всіх учасників освітнього процесу [1; 5].

Багато авторів уявляють електронне портфоліо як набір документів, сформований на комп'ютері. Даний підхід має право на існування, але потребує вдосконалення. Нині набув поширення Інтернет і найефективнішим буде портфоліо, опубліковане в Інтернеті у вигляді сайту ПЗНЗ або вчителя. Тоді даний сайт зможуть побачити сотні інших учителів, оцінити його і скористатися передовим педагогічним досвідом. Електронне портфоліо – це веб-базований ресурс, сайт ПЗНЗ, його керівника або вчителя, який відображає індивідуальність і професійні досягнення власника [4].

Електронне портфоліо допомагає будувати різні візуалізації: зведені таблиці, діаграми, графіки, створені презентації тощо. Гіпертекстова технологія побудови продукту, яка

дозволяє реалізувати зв'язки між компонентами моделі портфоліо найбільш переконлива у вигляді перехресних посилань. Матеріали електронного портфоліо легко редагуються і вдосконалюються. Електронне портфоліо має такі ж види, які використовують і на паперових носіях: портфоліо досягнень; портфоліо презентаційне; портфоліо тематичне; портфоліо комплексне. Структуру електронного портфоліо визначає: загальна інформація про вчителя; результати педагогічної діяльності; науково-методична діяльність; позакласна робота вчителя; навчально-матеріальна база [4].

Електронне портфоліо може також складатися з таких папок:

1. «Портрет» - тут можна розповісти про заклад освіти і про себе, обґрунтувати вибір ПЗНЗ і майбутні професії, викласти свої уявлення про якості професії та особистості, необхідні сучасному учню та вчителю. Можна сформулювати свої особисті завдання в процесі професійного розвитку.

2. «Досьє успіху» - вчитель фіксує свої особисті професійні досягнення й успіхи. Це найінтерактивніший розділ портфоліо, який може представляти і «досьє успіху» ПЗНЗ, оскільки показники розвитку навчального закладу та вчителя можна змінювати, демонструвати динаміку зростання.

3. «Папка особистісних досягнень» може вміщувати презентаційні матеріали як ПЗНЗ так і особисті досягнення вчителя. «Папка особистісних досягнень» ПЗНЗ обов'язково повинна містити інформацію для всіх учасників навчально-виховного процесу щодо створення умов для рівного доступу освіти, в тому числі і профільного навчання. «Папка особистісних досягнень» вчителя включає підрозділи «Моє досьє», «Мої дидактичні матеріали», «Мої відкриті уроки», «Я – класний керівник». Дані підрозділи є власною медіатекою вчителя, в якій зберігаються результати творчої професійної діяльності, які в будь-який момент можна продемонструвати для ілюстрації професійних компетенцій.

4. «Оцінка керівника», містить відгуки, рекомендації адміністрації загальноосвітнього навчального закладу учителям.

5. «Кар'єра» (описуються перспективи кар'єрного зростання і професійного саморозвитку) [5].

Кожний навчальний заклад розробляє своє положення про електронне портфоліо вчителя, включаючи папки і розділи, які, на їхню думку, є найбільш доцільними і найкраще відображають зростання професійної майстерності вчителя. Зразок «Положення про електронне порт фоліо» [2; 7], як варіант, представлено у додатку 2.

Таким чином, ми прийшли до висновку, що технологія портфоліо необхідна керівникам профільного загальноосвітнього навчального закладу для проведення всебічного систематичного аналізу розвитку соціокомунікативної компетентності, що є основою створення колективного портрета закладу освіти та оцінювання і самооцінювання педагогічної діяльності вчителя. Вчитель у своєму портфоліо відстежує ефективність власного викладання, проводячи самооцінку своєї педагогічної діяльності. Це особистий план реалізації інноваційного потенціалу всіх учасників навчально-виховного процесу і поліпшення професійної діяльності в умовах профільного навчання. За допомогою технології портфоліо керівник ПЗНЗ аналізує та оцінює розвиток ЗНЗ, вчитель відстежує хід і результати навчального профільного процесу. Весь об'єм важливої інформації, який знаходиться в портфоліо, необхідний для пошуку відповідей на власні питання. Спроба відповісти на ці питання неминуче примушує подивитися на свою роботу критично. А сам процес пошуку відповіді на власні питання сприяє розвитку професійної соціокомунікативної компетентності керівників ПЗНЗ та їх педагогів, що забезпечує ефективність її формування у старших учнів в умовах профільної школи.

Додаток 1

Рекомендації щодо оформлення портфоліо [2;7]

Склад портфоліо залежить від мети, конкретних завдань, які ставить перед собою ПЗНЗ і вчитель.

Портфоліо може оформлятися як у паперовому вигляді, так і з використанням інформаційних технологій. Використання даних технологій дозволяє спростити процес складання портфоліо, забезпечує постановку поточних завдань і спостереження за їх досягненням, автоматичне датування робіт при їх розміщенні, доступність їх для колег, а також ефективний зворотній зв'язок і оцінку кожної представленої роботи, дає можливість організувати відкрите обговорення.

Будь-яка модель професійного портфоліо повинна починатися з титульної сторінки, на якій подаються особисті дані ПЗНЗ та педагога, їх фотографії, назва навчального закладу тощо.

Обов'язкові розділи:

– Титульна сторінка: повна назва навчального закладу та основні напрями його діяльності; прізвище, ім'я, по батькові вчителя; назва ВНЗ, який закінчив учитель; стаж роботи в даному закладі; кваліфікаційна категорія, звання; назва предмета, який викладає, в яких класах; період, за який подані матеріали; у правому верхньому куті розміщується фотографія вчителя довільних розмірів.

– «Зміст портфоліо»: перераховуються заголовки вміщених матеріалів (з позначенням сторінок); зазначення власника документу з описом мети, призначення і короткого опису даного портфоліо.

При складанні портфоліо враховується структурування і логічність. Зібрані матеріали слід розподілити за розділами, які повинні мати заголовки. Коментар до портфоліо має відображати власні думки вчителя про його діяльності, давати повну картину творчого зростання педагога. Він може бути представлений у вигляді окремого листа читачеві, виступу, короткого параграфа з вираженням своїх думок, пояснювальної записки тощо.

Обсяг матеріалів портфоліо від 30 до 70 сторінок друкованого тексту. Текст розміщується з дотриманням таких розмірів полів: ліве - не менше 30 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 15 мм. У комп'ютерному наборі використовується 14 розмір шрифту, інтервал – 1,5.

У випадку включення в портфоліо учнівських робіт необхідно додати до них коментар або анотацію. До портфоліо доцільно включити дані про нагороди ЗНЗ і вчителів.

Мета ведення портфоліо вчителем – систематизація досвіду; чітке визначення напрямів розвитку, що полегшує самоосвіту або консультування з боку колег та адміністрації; об'єктивна оцінка професійних умінь; допомога в атестації, в одержанні вищої категорії, вищої посади, для участі в конкурсі.

Правила складання портфоліо:

– якомога точніше сформулювати тему портфоліо, самокритично оцінивши свої можливості і здібності;

– визначити вигляд і структуру портфоліо, види рефлексії і критерії оцінки;

– зібрати наявні документи і матеріали і розташувати їх в певному порядку; скласти перелік;

– всі документи повинні бути датовані, з указаними посадами і званнями рецензентів, авторів, які пишуть рецензії на матеріали портфоліо (наприклад, до атестації);

– важливо періодично поповнювати портфоліо відповідними документами і відстежувати результати роботи відповідно до поставлених цілей;

– вказати джерела, що використані для роботи та дотримуватися принципів формування портфоліо: системність і регулятивність самомоніторингу; достовірність; об'єктивність; спрямованість автора на самовдосконалення; структуризація матеріалів, логічність і лаконічність усіх письмових пояснень; акуратність і естетичність оформлення; цілісність, тематична завершеність представлених матеріалів; наочність результатів роботи; технологічність.

**Методичні рекомендації щодо
ПОЛОЖЕННЯ**

про створення електронного портфоліо педагога [2;7]

Загальні положення

Портфоліо – це спосіб фіксації, накопичення й оцінки діяльності педагога.

Портфоліо дозволяє педагогу презентувати свої досягнення та напрями діяльності. Він призначений для систематизації накопиченого досвіду, визначення напрямку розвитку педагога для об'єктивної оцінки його професійного рівня.

Портфоліо педагога служить підставою для участі в різних конкурсах, для атестації на кваліфікаційну категорію, для розподілу стимулюючої частини, оплати праці, є механізмом розвитку його соціокомунікативної компетентності.

Портфоліо ґрунтується на принципах гласності, демократичності, відкритості, об'єктивності, системності та достовірності.

II. Структура та зміст електронного портфоліо

Розділ 1. Загальні відомості про педагога. Форма: візитна картка (презентації, публікації):

1. Зміст: фото, ПІБ педагога, повна назва освітнього закладу, у якому працює педагог.
2. Освіта: (що і коли закінчив, отримана спеціальність і кваліфікація за дипломом), трудовий і педагогічний стаж, стаж роботи в даному загальноосвітньому закладі, кваліфікаційна категорія, предмет, який викладає, факультативи, гуртки.
3. Діяльність з питань самоосвіти: тема, мета, очікуваний результат.
4. Підвищення кваліфікації за останні 5 років: рік, місяць, назва установи, де проходили курси, проблема навчання, тема випускної роботи.
5. Вчені ступені та почесні звання, перелік нагород і заохочень за останні 5 років.
6. Результати особистої участі у конференціях, конкурсах і грантах тощо.
7. Результати участі учнів і вихованців в олімпіадах, конференціях, конкурсах, змаганнях, грантах тощо.

Інші слайди за бажанням вчителя.

Розділ 2. Папка «Результати педагогічної діяльності»:

1. Матеріали з результатами освоєння учнями освітніх програм і сформованості у них ключових компетентностей з предмету, який викладає вчитель; порівняльний аналіз діяльності педагогічного працівника за 3 роки на підставі: тестів, контрольних зрізів знань, участі учнів у шкільних, районних, обласних, регіональних, всеукраїнських, міжнародних олімпіадах, конкурсах тощо.

2. Результати проміжної та підсумкової атестації учнів.

3. Наявність медалістів, які пройшли підсумкову атестацію з предмету у даного вчителя та підтвердили на ЗНО оцінку, виставлену вчителем.

4. Вступ до ВНЗ за спеціальностями педагогічного спрямування або пов'язаних з предметом.

Розділ 3. Папка «Нормативні документи»:

1. Державні програми з предмету.
2. Інструктивно-методичні листи з предмету.
3. Критерії ефективності уроку.
4. Карта самоаналізу уроку (заняття).
5. Положення про єдиний орфографічний режим.
6. Положення про форми науково-методичної роботи: конференції, конкурси, виставки тощо.

Розділ 4. Папка «Підвищення кваліфікації»:

1. Усі наявні у педагога документи: посвідчення курсів, сертифікати.

№ з/п	Вид документа	Номер документа, дата видачі	Назва курсів або додаткової освіти	Кількість годин навчання	Термін навчання	Місце навчання

2. Всі наявні у педагога атестаційні листи.

№ з/п	Дата атестації	Результат атестації	Підготовлені матеріали	Примітка

Розділ 5. Папка «Науково-методична діяльність»:

1. Список програмного та навчально-методичного забезпечення предмета, обґрунтування вибору педагогом освітньої програми і комплекту навчально-методичної літератури.

2. Календарно-тематичне планування.

3. Матеріали з обґрунтуванням вибору педагогом у своїй практиці засобів педагогічної діагностики для оцінки освітніх результатів.

4. Використання сучасних освітніх технологій, у тому числі й інформаційно-комунікаційних, технологій навчання і виховання дітей з проблемами розвитку тощо.

5. Конспекти відкритих уроків, сценарії занять, заходів, майстер-класи.

6. Робота у методичних об'єднаннях, експертних радах, співпраця з методичними центрами, клубами, іншими установами тощо.

№ з / п	Дата	Назва заходу	Рівень заходу	Форма участі

7. Результати участі у професійних і творчих педагогічних конкурсах.

8. Результати участі у предметних, тематичних декадах.

9. Організація та участь у проведенні семінарів, «круглих столів», конкурсів, конференцій тощо.

10. Наукові дослідження.

11. Авторські програми, елективні курси, факультативи.

№ з/п	Вид розробки	Назва	Клас	Рік створення

12. Публікації з проблем навчання, розвитку, виховання дітей, підготовка творчих звітів, рефератів, доповідей, статей

№ з/п	Назва публікації	Рік публікації	Місце публікації

Розділ 6. Папка «Позакласна діяльність з предмету»:

1. Кращі творчі роботи, реферати, навчально-дослідні роботи, проекти, виконані учнями з предмету.

2. Інформація про переможців олімпіад, конкурсів, змагань, інтелектуальних марафонів тощо.

3. Сценарії заходів, фотографії та відеосюжети з записом проведених заходів (виставки, предметні екскурсії, КВН, брейн-ринги тощо).

4. Програми гурткових занять.

Розділ 7. Папка «Навчально-матеріальна база»:

1. Список методичної літератури, словників та іншої довідкової літератури з предмету.

2. Список наочних посібників (макети, таблиці, схеми, ілюстрації, портрети та ін.).

Розділ 2 Актуальні проблеми навчання, виховання та розвитку учнів загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів

3. Наявність технічних засобів навчання (комп'ютер, проектор, екран, телевізор, відеомагнітофон, музичний центр, діапроектор та ін.).

4. Комп'ютерні засоби навчання (програми віртуального експерименту, контролю знань, мультимедійні електронні підручники тощо).

5. Наявність дидактичного матеріалу, збірників задач, вправ, прикладів, рефератів, творів тощо.

6. Вимірювачі якості навчання учнів: контрольні роботи, тести, перевірочні завдання тощо.

Розділ 8. Папка «Виконання функцій класного керівника»:

1. Наявність програми розвитку класного колективу (мета діяльності класного керівника, пріоритетні напрями діяльності, основні положення, програми, здійснення моніторингу ефективності виховного процесу).

2. Динаміка стану здоров'я учнів.

3. Виявлення рівня розвитку дитячого колективу.

4. Результати участі вихованців у шкільних заходах, у соціально-значущих проектах та акціях різного спрямування.

5. Охоплення учнів додатковою освітою; наявність творчих об'єднань на базі класу.

6. Робота з батьками.

7. Методична скарбничка.

Розділ 9. Папка «Моє педагогічне кредо»:

1. Висвітлення своєї професійної позиції і основних цінностей, що визначають ставлення до учнів (вихованців), колег.

2. Цитати, уривки з документів, думки, співзвучні педагогу.

Розділ 10. Папка «Відгуки про педагогічну діяльність учителя (педагогічного працівника) та її результати»:

У даному розділі можуть бути представлені відгуки керівників різних рівнів про педагога, відгуки колег, батьків, випускників, статті про педагога, дані внутрішкільного моніторингу якості освіти, що реалізується вчителем.

У ньому можуть бути розміщені грамоти, подяки інше.

№ з / п	Дата	Рівень	Зміст	Вид

Розділ 11. Папка «Громадська діяльність учителя»:

1. Участь у роботі громадських організації школи.

2. Участь у роботі шкільної атестаційної комісії.

3. Робота експертних комісій.

4. Участь у методичній роботі школи.

5. Робота в органах державно-громадського управління тощо.

У даний розділ можуть бути вміщені матеріали, що свідчать про результативність громадської діяльності вчителя (педагогічного працівника): свідоцтва про нагороди, грамоти, подяки тощо.

Діяльність педагога зі створення електронного портфоліо. Портфоліо оформляється в електронному вигляді.

Склад електронного портфоліо залежить від конкретних завдань, які ставить перед собою ЗНЗ і вчитель. Електронне портфоліо формується самим педагогом. Зміст свого електронного портфоліо педагог погоджує з заступником директора з навчально-виховної роботи. Електронне портфоліо може зберігатися на будь-якому електронному носії. Педагог представляє матеріали електронного портфоліо адміністратору баз даних ЗНЗ або Р(М)МК, який відповідає за оформлення відповідного веб-сайту і забезпечує розміщення матеріалів електронного портфоліо в електронній базі даних на сервері і на даному сайті. Матеріали електронного портфоліо педагога розміщуються на шкільному сайті відповідно до норм

конфіденційності. Кожен окремий матеріал, включений у портфоліо, повинен датуватися. Кожен розділ може доповнюватися фото та відео матеріалами. Відомості з електронного портфоліо можуть бути роздруковані на паперових носіях.

Кожний навчальний заклад розробляє своє положення про електронне портфоліо вчителя, включаючи туди папки і розділи, які, на їх думку, є найбільш доцільними і найкраще відображають зростання професійної майстерності вчителя та свідчать про імідж ЗНЗ.

Література:

1. Балыкина Е.Н. Оценочное электронное портфолио студента по предмету// <http://www.school.holm.ru/studyabroad>
2. Василенко Н.В. Портфоліо педагога й учня. – Вид-во: Основа, 2010. – 63с.
3. Ворошилова Н.Н. Создание портфолио ученика с помощью программы Microsoft PowerPoint — программа курса по выбору для предпрофильной подготовки//: <http://www.teacher.fio.ru/>
4. Мультимедиа в образовании. // Специальный учебный курс. / Институт ЮНЕСКО по информационным технологиям в образовании// <http://www.osi.ru/>
5. Золотов Д.В. Использование информационных технологий в педагогической диагностике с применением технологии «Портфолио» // <http://edu.of.ru/fti>
6. Васильченко Л. Технологія портфоліо в освіті //Управління школою № 13. 2007.
7. Портфоліо як засіб підвищення якості освіти: методичний вісник (випуск 2) / Упорядники Л. Скальська, О.Нижник, А.Дутчак, С.Клімковська. – Івано-Франківськ: ОППО, 2009.- 59с.

Стаття присвячена проблемі розвитку соціокомунікативної компетентності педагога шляхом технології портфоліо, яка сприяє ефективності її формування у старших учнів в умовах профільної школи.

Ключові слова: соціокомунікативна компетентність, технологія портфоліо, профільне навчання.

Статья посвящена проблеме развития социокommunikativной компетентности педагога путем технологии портфолио, которая способствует эффективности ее формирования у старших учеников в условиях профильной школы.

Ключевые слова: социокommunikativная компетентность, технология портфолио, профильное обучение.

The article is devoted the problem of development of sociokommunikativnoy competence of teacher by technology of portfolio, which is instrumental in efficiency of its forming for senior students in the conditions of type school.

Keywords: sociokommunikativna competence, technology of portfolio, type studies.

УДК 373.3

А.Е. Витковский, А.И. Симак
г. Кишинев, Молдова

РАЗВИТИЕ ЦВЕТООЩУЩЕНИЯ У ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В ПРОЦЕССЕ ВОСПРИЯТИЯ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ И РЕПРОДУКЦИЙ

Глубокие знания об окружающем мире человек получает благодаря восприятию. Ощущения и восприятие являются звеньями единого процесса чувственного познания. Эти формы отражения реальности неразрывно связаны друг с другом, хотя имеют отличительные особенности. В результате ощущений мы получаем знания об отдельных свойствах и качествах предметов, а в результате восприятия – целостный образ предмета или явления.

Ощущения являются начальным источником всех наших знаний о реальной действительности. Все ощущения делятся на зрительные, слуховые, обонятельные, вкусовые, тактильные, кинестетические, ощущения равновесия и органические ощущения [2, с.136].

Отражение предметов и явлений в многообразии их свойств и особенностей представляет собой восприятие.